

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปี 2540 ที่ประเทศไทยได้ประสบวิกฤติเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากต่างประเทศได้ออนเงินทุนของตนออกไป ทำให้เศรษฐกิจเกิดหดตัวอย่างรุนแรง ธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นขนาดย่อม กลาง ใหญ่ได้รับผลกระทบทั่วกัน โดยเฉพาะธุรกิจที่ใช้เงินกู้จากต่างประเทศเป็นหลักในการลงทุน ก่อให้เกิดปัญหาปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สะสมอยู่ในระบบเศรษฐกิจ แม้จะมีธุรกิจบางส่วน โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สามารถพยุงตัวและรอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนั้นได้ อันเนื่องมาจากอาศัยเงินทุนภายในเป็นหลัก (อภิชัย พันธเสน สรวิชัย เปรมชื่น และพิเชษฐ เกียรติเดชปัญญา, 2545: 8-15) แต่ก็เป็นส่วนน้อย จากการที่จำนวนธุรกิจในประเทศมากกว่า 90% เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงบทบาทสำคัญต่างๆ ที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีต่อโครงสร้างเศรษฐกิจ อาทิเช่น 95% ของการจ้างงานในประเทศมาจากการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การกระจายรายได้ กระตุ้นการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยการสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่ เช่นหน้าที่ในการกระจายสินค้า หน้าที่จัดหาปัจจัยการผลิต (อำนาจ ชีระวนิช, 2544: 14-15) เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลจึงหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในฐานะปัจจัยสำคัญต่อการฟื้นฟู และกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fajardo ในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ยากจนและกำลังพัฒนาและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมการพัฒนาประเทศนั้นคือบทบาทของรัฐบาลและผู้ประกอบการ ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ(1994 อ้างถึงใน อรพิน สันติธีรากุล และกุลสิรี ใต้สุวรรณ, 2547: 1) ทั้งนี้รัฐบาลให้มีกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นแกนนำ โดยได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรการช่วยเหลือรวมทั้งหมด 7 มาตรการ อาทิเช่นการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2543 การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา SMEs การจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การกระตุ้นการลงทุนและสนับสนุน SMEs โดยการก่อตั้งกองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาดกลางร่วมกับธนาคารพัฒนาเอเชียและกองทุนเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น เป็นต้น (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2545: 30-31) ซึ่งเสมือนผู้ที่ต้องการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือเป็นอย่างดี แต่กลับพบว่าปัญหาความล้มเหลวของการประกอบกิจการนั้นมาจากผู้ประกอบการเอง โดยงานวิจัยของ Dun and Bradstreet (อ้างถึงใน อรรถมนูญ มานะแก้ว, 2547: 1) ซึ่ง

ได้สำรวจองค์กรกว่า 6,600 องค์กรที่ประสบความล้มเหลวในสหรัฐอเมริกา พบว่า สาเหตุของความล้มเหลวสูงสุดถึงร้อยละ 46.9 คือผู้ประกอบการไม่มีศักยภาพและขีดความสามารถเพียงพอ หรือการศึกษาของ SBA(อ้างถึงใน อำนาจ ชีระวนิช, 2544: 16) ในสหรัฐอเมริกาพบว่าสาเหตุของความล้มเหลวสูงสุดถึงร้อยละ 63 มาจากผู้ประกอบการขาดความสามารถทางการจัดการ ขาดประสบการณ์ ขาดการควบคุมทางการเงินที่ดี รวมทั้งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศไทยเอง ได้สำรวจและสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าล้วนแล้วแต่เกิดจากผู้ประกอบการทั้งสิ้น อาทิเช่น การขาดการจัดการองค์การที่ดี การขาดจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดแรงงานที่มีฝีมือ เป็นต้น(วิฑูรย์ สิมะ โชคดี, 2542: 4-5) โดยพบว่าร้อยละ 24 ของกิจการที่ตั้งใหม่ล้มเหลวภายใน 2 ปีแรก อีกร้อยละ 51 ปิดกิจการภายใน 4 ปี (อำนาจ ชีระวนิช, 2544: 5) นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 60-80 ของวิสาหกิจขนาดย่อมประสบความล้มเหลวในช่วง 5 ปีแรก (Schermerhom, 1990: 174 อ้างถึงใน สมชาย หิรัญกิติ, 2542: 22) หรืออาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาศักยภาพของการเป็นผู้ประกอบการ ให้แข็งแกร่งย่อมเป็นกุญแจสำคัญในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในประเทศ (พัชรินทร์ เบอร์ด และคณะ, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 51) โดยผู้ประกอบการที่แข็งแกร่งจำเป็นต้องมีคุณลักษณะพิเศษ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมที่ประกอบกิจการมาอย่างน้อย 5 ปี ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพของผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงศักยภาพของผู้ประกอบการ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพของผู้ประกอบการ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้ประกอบการที่ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งตามทฤษฎีสถิติศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของ Mcbay & Company และ Management Systems International แบ่งศักยภาพออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ศักยภาพแห่งความสำเร็จ (Achievement Competencies) จำนวน 5 คุณลักษณะ คือการแสวงหาโอกาส (Opportunity Seeking), ความมุ่งมั่น (Persistence), ความมีพันธะต่องาน ความผูกพัน ความรับผิดชอบในงาน (Commitment to work Contract), ความใฝ่หาทางด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ (Demand for Quality and Efficiency), และความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) ศักยภาพแห่งการวางแผน (Planning Competencies) จำนวน 3 คุณลักษณะคือการตั้งเป้าหมาย (Goal Seeking), การวางแผน ติดตาม การประเมินอย่างมีระบบ (Systematic Planning and Monitoring) และการแสวงหาข้อมูล (Information Seeking), และศักยภาพแห่งอำนาจ (Power Competencies) จำนวน 2 คุณลักษณะ คือการชี้ชวน การชักชวน การมีเครือข่าย (Persuasion and Networking) และความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง กิจการการผลิต หรือการค้า(ค้าส่งและปลีก) และ/หรือ การบริการ จดทะเบียนธุรกิจกับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ มาอย่างน้อย 5 ปี ในรูปแบบบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญจำกัด โดยวิสาหกิจขนาดย่อมมีจำนวนพนักงานไม่เกิน 50 คน และมีเงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท และวิสาหกิจขนาดกลางมีจำนวนพนักงานไม่เกิน 200 คน และมีเงินทุนจดทะเบียนเกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท